

Sygn. akt I PK 287/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gersdorf

w sprawie z powództwa W. S.
przeciwko [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w J.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 marca 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w G. Ośrodka - Zamiejscowego w R.
z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt IX Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód W. S. kwestionował dokonane przez [...] Spółdzielnię Mieszkaniową w J. zwolnienie dyscyplinarne z pracy (art. 52 k.p.) i wniósł o przywrócenie do pracy. Powód był inspektorem nadzoru. Sąd Rejonowy Sąd Pracy w J. zasądził od pozwanego pracodawcy na rzecz powoda odszkodowanie na zasadzie art. 477¹ k.p.c. Uznał mianowicie, iż oświadczenie woli o rozwiązaniu stosunku pracy było wadliwe, jednak całokształt okoliczności zwolnienia powoda z pracy i fakt, iż toczy się jeszcze jedno postępowanie karne wobec powoda nakazuje zasądzić na rzecz powoda roszczenie alternatywne, tj. odszkodowanie.

Powód wniósł apelację od tego wyroku. Oddalając apelację, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r., IX Pa [...] w motywach wskazał, iż orzeczenie sądu pierwszej instancji było

prawidłowe, co potwierdza jeszcze okoliczność, iż w owej sprawie karnej, która nie była zakończona do ferowania orzeczenia przez Sąd w J., po wydaniu orzeczenia przez sąd pierwszej instancji, powód dobrowolnie poddał się karze. Fakt ten wskazuje, że pracodawca faktycznie utracił do powoda zaufanie i trudno wymagać, by powierzył mu dotychczasowe stanowisko inspektora nadzoru. Trafnie zatem sąd pierwszej instancji powołał się na art. 477¹ k.p.

Skargę kasacyjną od tego wyroku wniósł powód zarzucając mu:

Naruszenie prawa materialnego (art. 45 § 3 k.p. w zw. z art. 56 § 2 k.p. w powiązaniu z art. 39 k.p.); oraz naruszenie prawa procesowego (art. 391 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. wynikające z nienależytego uzasadnienia wyroku).

Ponadto powód w skardze wskazał na zagadnienie prawne o istotnym charakterze, zamykające się w pytaniu, czy roszczenia z art. 45 § 1 k.p. mają charakter alternatywny wobec siebie oraz wskazał na konieczność dokonania wykładni art. 477¹ k.p. Jednocześnie domagał się wykładni powołanych przepisów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie żadna z tych okoliczności nie zachodzi. Szczególnie pozbawione jest uzasadnienia prawnego twierdzenie, iż sprawa rodzi pytanie prawne o treść art. 45 § 1 k.p. w kontekście oceny tych roszczeń przez pryzmat ich alternatywności. Na zasądzenie roszczenia alternatywnego zezwala bowiem i art. 45 k.p. i art. 477¹ k.p.c. W myśl tego ostatniego, jeżeli pracownik dokonał wyboru jednego z przysługujących mu alternatywnie roszczeń, a zgłoszone

roszczenie okaże się nieuzasadnione, sąd może także z urzędu uwzględnić inne roszczenie alternatywne.

Może powstać zagadnienie, czy jest to możliwe *de lege lata*, skoro ustawodawca roszczenia alternatywne i możliwość ich zasądzenia przy wadliwym wypowiedzeniu/ rozwiązaniu stosunku pracy uregulował w art. 45 k.p. Na podstawie takiego stanu prawnego powstaje pytanie, czy przepis procesowy może zmieniać normy materialnoprawne. Takiego pytania jednak nie zawiera skarga kasacyjna. Sąd Najwyższy zasadniczo nie wyklucza też możliwości skorzystania z art. 477¹ k.p.c. w sytuacjach, w których nawet na podstawie art. 45 k.p. nie jest możliwe z urzędu zasądzenie roszczenia alternatywnego, tj. w stosunku do osób objętych szczególną ochroną przed wypowiedzeniem. W myśl wyroku Sądu Najwyższego z 27 lutego 1997 r. (I PKN 17/97, OSNAPiUS 1997 nr 21, poz. 416) wybrane przez pracownika na podstawie art. 45 k.p. roszczenie o przywrócenie do pracy może być uznane za sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (art. 8 k.p.) i na jego miejsce sąd pracy może zasądzić odszkodowanie na podstawie art. 477¹ § 2 k.p.c. Utworzenie związku zawodowego w celu uzyskania szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy przez pracowników, którzy wskutek restrukturyzacji pracodawcy otrzymali wypowiedzenie umów o pracę, jest nadużyciem wolności związkowej i prowadzi do oceny, że roszczenie pracownika żądającego przywrócenia do pracy, który w ten sposób uzyskał szczególną ochronę z art. 32 u.zw.zaw. jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa. Tak też orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 21 marca 1997 r. (I PKN 54/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 5). Analogiczne orzeczenie zapadło przy roszczeniu o przywrócenie do pracy na podstawie art. 56 k.p. (wyrok SN z 27 lutego 1997 r., I PKN 23/97, OSNAPiUS 1997 nr 21, poz. 419; wyrok SN z 3 kwietnia 1997 r., I PKN 63/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 74). Działacza związkowego dotyczy także wyrok z 22 września 1999 r. (I PKN 271/99, OSNAPiUS 2001 nr 2, poz. 41), w którym Sąd Najwyższy uznał, iż nie stanowi naruszenia zasad współżycia społecznego zasądzenie odszkodowania zamiast przywrócenia do pracy, na rzecz pracownika podlegającego szczególnej ochronie ze względu na pełnienie funkcji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej, gdy po rozwiązaniu stosunku pracy stał się całkowicie niezdolny do pracy i pobiera świadczenie z tego tytułu, a

przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach wymagałoby zwolnienia jednego z dwóch nienagannie pracujących pracowników. Zupełnie niedawno SN ferował wyrok, w którym także zezwolił na stosowanie art. 477¹ k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I PK 112/10, LEX 738389 i cyt. tam judykaty).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 1 i § 2 k.p.c. orzeczono, jak sentencji.

[aw]